

علیؑ در آیینه نامها، کنیه‌ها و القاب

* زهرا شهرابی فراهانی

چکیده: اغلب بحثهای مربوط به اصل امامت و ولایت امیر مؤمنان رویکردی احتجاجی دارند و تبیین شخصیت و بیان فضائل حضرت علیؑ رویکردی تبیینی است. در این نوشتار با رویکردی تبیینی و به منظور شناخت امیر مؤمنان علیؑ اوصاف و ویژگیهای آن حضرت در قالب نامها، کنیه‌ها و القاب بیان شده است. پیشینیان نیز با نگاشت مناقب و فضایل به این رویکرد توجه خاص داشته‌اند و بر اساس پژوهشی، حدود ۲۰۰ نام و لقب در آثار اهل تسنن برای حضرت امیر احصا شده است. در این مقاله ۳۳۰ نام، لقب و کنیه همراه با معنی و ذکر منابع و مأخذ، به ترتیب الفبایی بررسی شده است.

کلید واژه‌ها: امیرالمؤمنین، فضایل / مناقب / کنیه‌ها / نامها / لقب‌ها.

مقدمه:

با نگاهی کوتاه به آثاری که درباره حضرت علیؑ نگارش یافته، می‌توان دریافت که بیشتر این آثار، رویکردی احتجاجی دارند، نه جنبه تبیینی؛ چراکه آنچه در میان مسلمانان، محل نزاع و اختلاف به شمار می‌رفته، اصل امامت و وصایت و خلافت بلافصل حضرت امیر بوده است. این سخن بدان معنا نیست که تبیین شخصیت امیر مؤمنان علیؑ با حل مسئله امامت و خلافت، هیچ ارتباطی ندارد؛ بلکه

مقصود این است که «تبیین» و «احتجاج» دو رویکرد متفاوت‌اند. در رویکرد تبیینی، پژوهنده به دنبال حل مسئله خلافت نیست؛ بلکه مسئله او این است که «علی که بود؟ چه بود؟ چه پیامی برای انسانها داشت؟ و...» و البته در پایان پژوهش، پاسخ پرسش نخست نیز در فراچنگ او خواهد بود.

روشن است که برای شناخت علی ع باید با اوصاف و ویژگیهای او آشنا شد و تردیدی نیست که نامها، کنیه‌ها و القاب آن حضرت نشان دهنده اوصاف و ویژگیهای ایشان‌اند.

دانشمندان مسلمان از دیر باز - همان گونه که رویکرد احتجاجی را در پیش گرفته‌اند - به جنبه تبیینی نیز نظر داشته‌اند و چنین به نظر می‌رسد که عموم کتابهایی که عالمان شیعی و سنّی تحت عنوانیں «مناقب» و «فضائل» نوشته‌اند، در راه دستیابی به این مهم بوده است. برخی از این نویسندها، بخشی از کتاب خود را به یادکرد نامها و القاب امیر مؤمنان، اختصاص داده‌اند؛ نامها و القابی که همگی از زبان رسول خدا ع و ائمه هدی ع نقل شده است؛ برای نمونه: طبری صغير در «دلائل الإمامة»، ابن شهرآشوب در «المناقب»، امین الاسلام طبرسی در «إعلام الوری» و ابن ابی الفتح اربیلی در «کشف الغمة».

در این میان، تلاش مرحوم آیت الله مرعشی نجفی، در چهارمین مجلد «ملحقات إحقاق الحق» جایگاه ویژه‌ای دارد. ایشان با تحقیقی دامنه‌دار در آثار نویسندها اهل تسنن، بیش از دویست نام و لقب برای حضرت علی ع یاد می‌کند که همه، بر اساس سخنان نبی اکرم صلی الله علیه و آمين است.

باری، آنچه در ادامه خواهد آمد، بخشی است از کوششی ناچیز در همین راستا که به جز شرح نهج البلاغه ابن ابی الحدید، با استفاده از آثار و مؤلفات شیعه، فراهم آمده است. امیدواریم این گرداوری در آینده، تکمیل شود و شمار افزون‌تری از نامها و القاب امیر مؤمنان ع را به دست دهد.

یادآوری می‌کنیم با توجه بدانکه این نامها عموماً عین عبارات و گاه برگرفته از احادیث معصومان‌اند، پندار و گمان مبالغه و زیاده‌گویی در آنها منتفی است. نیز

می افزاییم که برگردان فارسی این نامها تنها در مواردی که لازم به نظر رسیده، آمده است. در پایان، از آفای «هادی تاجیک» - که در مستندسازی این نامها و لقب همکاری داشته‌اند - سپاسگزاری می‌کنیم.

۱. آیة الله العظمی: بزرگترین نشانه خدا (۴۴: ج ۹۷، ص ۳۷۳؛ ۵: ص ۶۰۸)

۲. آیة الله الکبیری (۴۴: ج ۲۵، ص ۱۶۹)

۳. ابی عم الرَّسُول (۴۴: ج ۳۳، ص ۲۲۷)

۴. أبو الْأَمَّةَ (۴۴: ج ۱، ص ۲۲۲)

۵. أبو الْأَمَّةَ (۴۴: ج ۳۷، ص ۱۰۹)

۶. أبو تراب (۴۴: ج ۳۵، ص ۶۶)

۷. أبو الحسن (۱۱: ج ۱، ص ۶۵)

۸. أبو الحسين (۱۱: ج ۱، ص ۶۵)

۹. أبو الحسینین (۴۴: ج ۳۳، ص ۲۴۷؛ ۳۷: ص ۷۷؛ ۳۲: ج ۴، ص ۱۱۸)

۱۰. أبو ذرَّة [الرسول] (۵۱: ج ۵، ص ۲۳۱؛ ۴۴: ج ۲۶، ص ۲۳۱)

۱۱. أبو المؤمنین (۳۵: ج ۲، ص ۹۲)

۱۲. أَخْسَنُهُمْ عَمَلاً: نیکو ترینشان از جهت عمل (۴۱: ج ۱، ص ۴۵۴؛ ۲۵: ج ۲، ص ۵۹۲)

۱۳. أَخْوَطُهُمْ عَلَى الإِسْلَام: باحتیاط ترینشان بر اسلام (۴۴: ج ۹۸، ص ۲۱۸)

۱۴. أَخْوَطُهُمْ عَلَى رَسُولِ الله: باحتیاط ترینشان بر رسول خدا (۴۱: ج ۱، ص ۴۵۴؛ ۴۴: ج

۳۷۷، ۳۲۸، ۹۷)

۱۵. أَخْلَصُهُمْ إِيمَانًا: خالص ترین ایشان از جهت ایمان (۴۱: ج ۱، ص ۴۵۴؛ ۲۳: ج ۲، ص

(۳۸۷)

۱۶. أَخْوَ الرَّسُول (۴۴: ج ۹۷، ص ۳۶۱؛ ۴۲: ج ۳۶۱، ص ۶۴۶)

۱۷. أَخْوَفُهُمْ لِلَّهِ: ترسنده ترینشان از خدا (۱۹: ج ۴۴؛ ۲۴۱: ص ۳۷۷، ۹۷)

۱۸. أَذْنُ اللَّهِ الْوَاعِيَة: گوش شنوای خدا (۴۴: ج ۹۷، ص ۳۳۰)

۱۹. أَزْفَعُهُمْ دَرَجَةً: بلند ترینشان از حیث درجه (۴۱: ج ۱، ص ۴۵۴؛ ۲۵: ج ۲، ص ۵۹۲)

٢٠. أَرْهَدُ الزَّاهِدِينَ: بی رغبترین زاهدان به دنیا (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٦٤)
٢١. أَسَدُ اللَّهِ فِي الْوَغْنِ: شیر خدا در غوغای کارزار (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠١)
٢٢. أَسْدُهُمْ رَأْيَاً: او که رأیش محکم ترین و مناسب ترین آرا بود (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧٧؛ ٣٥)
- ج ١، ص ٢٢٤ (٢٢٤)
٢٣. اسْمُ اللَّهِ الرَّضِيٰ: نام پسندیده خدا (٤٤: ج ٩٧، ص ٢٤٥، ٣٠١، ٣٠٥؛ ٣٠٥ فرحة الغری، ص ٤٦)
٢٤. أَشْجَعُهُمْ قَلْبًا: او که قلبش شجاع ترین و دلیر ترین قلبها بود (٤١: ج ١، ص ٤٥٤؛ ٢٥)
- ج ٢، ص ٥٩٢ (٥٩٢)
٢٥. أَشَدُهُمْ خِصَاماً: جنگجو ترین ایشان به هنگام نبرد (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧٧)
٢٦. أَشَدُهُمْ يَقِيناً: صاحب استوار ترین یقین (٤١: ج ١، ص ٤٥٤؛ ٢٥؛ ٤٤: ج ٢، ص ٥٩٢؛ ٩٧، ج ٤)
- ص ٣٢١ (٣٢١)
٢٧. أَشْرَفُ عِتْرَةَ [الرَّسُول]: شریف ترین فرد خاندان رسول خدا (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧٢)
٢٨. أَشْرَفُهُمْ مَتَّزِلَةً: جایگاهش بر جسته ترین جایگاهها بود (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٢١؛ ٢٥)
- ج ٢، ص ٥٩٢ (٥٩٢)
٢٩. أَأَصْلُ الْقَدِيمِ: گوهر دیرینه (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٥)
٣٠. أَصْوَبُهُمْ مَثْطِقاً: دارای صحیح ترین کلام (٢٥: ج ٢، ص ٥٩٢؛ ٤٤: ج ٩٧، ص ٣٢١)
٣١. أَغْرَقُهُمْ بِالْأُمُورِ: داناترین شان به کارها (٤١: ج ١، ص ٤٥٤؛ ٤٤: ج ٤٢، ص ٣٠٣)
٣٢. أَعْظَمُهُمْ عَنَاءً: بزرگ ترین شان از جهت رنج دیدن در راه خدا (٢٥: ج ٢، ص ٥٩٢؛ ٩٧، ص ٣٢١، ٣٣٨، ٣٥٤، ٣٣٨)
٣٣. أَفْضَلُهُمْ مَنَاقِبَ: برترین شان از حیث فضیلت (٢٥: ج ٢، ص ٥٩٢؛ ٤٤: ج ٩٧، ص ٣٢١)
- ج ٢، ص ٣٣٨ (٣٣٨)
٣٤. أَنْدَمُهُمْ إِيَّانَا: پیش قدم ترین ایشان در ایمان (٤٤: ج ٩٨، ص ٢١٨)
٣٥. أَكْثَرُهُمْ سَوَابِقَ: سابقه دارترین شان در اسلام (٢٥: ج ٢، ص ٥٩٢؛ ٤٤: ج ٩٧، ص ٣٢١، ٣٣٨، ٣٧٧)
٣٦. أَكْثَرُهُمْ يَقِيناً: او که بیش از همه به خدا و پیامبر و... یقین داشت (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧٧؛ ٣٨)
- ج ١، ص ٢٦٣ (٢٦٣)

۳۷. **أَكْرَمُهُمْ عَلَيْهِ:** گرامی ترین ایشان نزد پیامبر (۴۴: ج ۹۷، ص ۳۲۱)
۳۸. **إِمَامُ دَوَّيِ الْأَلْبَابِ:** پیشوای خردمندان (۴۴: ج ۹۷، ص ۳۷۳؛ ۵: ص ۶۰۸)
۳۹. **إِمَامُ الصَّالِحِينَ:** پیشوای شایستگان (۴۴: ج ۹۷، ص ۳۷۹)
۴۰. **إِمَامُ الْمُشْتَقِّينَ:** پیشوای بی‌آلایشان (۴۴: ج ۱۸، ص ۳۴۰؛ ۴۴: ج ۹۷، ص ۳۲۸)
۴۱. **إِمَامُ الْمُخْلِصِينَ:** پیشوای خیرخواه (۴۴: ج ۵۱، ص ۲۲۳؛ ۴۴: ج ۹۷، ص ۲۸۷)
۴۲. **الْإِمَامُ النَّاصِحُ:** پیشوای لشکرها (۴۴: ج ۹۷، ص ۳۰۱)
۴۳. **أَمِيرُ الْجَيُوشِ:** فرمانده لشکرها (۴۴: ج ۹۷، ص ۳۷۳؛ ۵: ص ۶۰۸)
۴۴. **أَمِيرُ الْغَزَواتِ:** فرمانده جنگها (۴۴: ج ۹۷، ص ۳۷۳؛ ۵: ص ۶۰۸)
۴۵. **أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ:** فرمانده مؤمنان (۴۱: ج ۴، ص ۵۷۰)
۴۶. **أَمِينُ اللَّهِ** (۴۴: ج ۹۷، ص ۳۲۳)
۴۷. **أَمِينُ [اللَّه] الْأَوْفِ:** امین باوفاتر خدا (۴۴: ج ۹۷، ص ۳۰۷)
۴۸. **أَمِينُ [الرَّسُولِ]** (۴۴: ج ۹۷، ص ۳۵۹)
۴۹. **الْأَنْزَعُ الْبَطِينُ:** باز پیشانی (کسی که موی دوسوی پیشانی اش ریخته باشد) فراخ سینه (۵۱: ج ۱۸، ص ۱۰۵۱؛ ۴۴: ج ۹۷، ص ۳۰۱)
۵۰. **أَوَّلُ الْعَابِدِينَ** (۴۴: ج ۹۷، ص ۳۶۴)
۵۱. **أَوَّلُ الْقَوْمِ إِسْلَاماً:** نخستین کسی که اسلام را پذیرفت (۲۵: ج ۲، ص ۵۹۲؛ ۴۴: ج ۹۷، ص ۳۵۴)
۵۲. **أَوَّلُ مَظْلُومٍ:** نخستین کسی که در راه خدا ستم دیده (۴۱: ج ۴، ص ۵۶۹؛ ۴۴: ج ۹۷، ص ۷۶۵)
۵۳. **أَوَّلُ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ:** نخستین کسی که به خدا ایمان آورد (۴۴: ج ۹۷، ص ۳۵۹)
۵۴. **أَوَّلُ مَنْ غُصِّبَ حَقًّا:** نخستین کسی که حقش غصب شد (۴۱: ج ۴، ص ۵۶۹؛ ۴۴: ج ۹۷، ص ۳۷۷)
۵۵. **أَوَّلَهُمْ كَلَامًا:** نخستین آنان در سخنوری (۴۴: ج ۹۷، ص ۳۷۷)
۵۶. **أَيْلِيَا:** (عبرانی است). (۴۴: ج ۱۰، ص ۵۲)
۵۷. **بَابُ اللَّهِ** (۴۱: ج ۱، ص ۱۴۵؛ ۲۵: ج ۲، ص ۵۸۹)

٥٨. بَابُ حِكْمَةِ رَبِّ الْعَالَمِينَ: در دانش پروردگار جهانیان (٤٤: ج ٩٧، ص ٢٨٥)
٥٩. بَابُ مَدِينَةِ الْعِلْمِ: در شهر دانش (٤٤: ج ٣٣، ص ٢٨٢؛ ٣٥، ص ٤٥)
٦٠. شَدِيدُ الْبَأْسُ: سخت جنگ آور (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٥)
٦١. بَحْرُ الْعِلْمِ الْمَسْجُورِ: دریای جوشان و لبریز دانش (٤٤: ج ٩٧، ص ٣١)
٦٢. بَحْرُ الْعِلْمِ: دریای دانشها (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧٣)
٦٣. الْبَدْرُ الْمُضِيُّ: ماه درخشان (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧٧)
٦٤. الْبُرْهَانُ الْمُنْيِرُ: برهان نوریخش (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٦٤)
٦٥. تَاجُّ رَأْسِ [الرَّسُولِ]: تاج سر پیامبر (٤٤: ج ١٠٥، ص ١٠٨)
٦٦. التَّالِيُّ كِتَابُ اللَّهِ: دنباله رو کتاب خدا (٤٤: ج ٤٣، ص ٣٥٩)
٦٧. التَّالِيُّ لِرَسُولِ [اللَّهِ]: دنباله رو رسول خدا (٤٤: ج ٩٧، ص ٢٨٥)
٦٨. الْمَثْرُ الْجَنِيُّ: میوه تازه چیده شده (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠٥)
٦٩. جَلِيلًا فِي السَّمَاوَاتِ: شکوهمند در [میان اهل] آسمان (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧٩)
٧٠. جَنْبُ اللَّهِ: برترین سمت خدا (٤١: ج ١، ص ١٤٥؛ ٢٥: ج ٢، ص ٥٨٩)
٧١. جَنْبُ اللَّهِ الْمَكِينِ: طرف با منزلت خدا (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠٥؛ ٣١٩، ص ٣٧٩)
٧٢. حَاكِمُ يَوْمِ الدِّينِ: حکمران روز جزا (٤٤: ج ٩٧، ص ٢٨٧؛ ٣٣٠، ص ٢٨٧)
٧٣. حَامِلًا لِرَأْيِهِ: پرچمدار پیامبر (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠٧؛ ٣٨٠، ص ٣٨٠)
٧٤. حَامِلُ الْلَّوَاءِ: پرچمدار سپاه اسلام (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠١؛ ٣٢١، ص ٣٧٣)
٧٥. حَائِزُ دَرْجَةِ الصَّابِرِ: حائز درجه شکیبایی (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٦٤)
٧٦. حَبْلُ اللَّهِ الْمَتَيْنِ: رسیمان استوار خدا (٤٤: ج ٢٥، ص ١٤٦؛ ٣٢٣، ص ٩٧؛ الاختصاص، ص ٢٤٨)
٧٧. حَبِيبُ اللَّهِ (٢٥: ج ٢، ص ٥٨٩)
٧٨. حَجَّةُ الْأَبْرَارِ: حجت نیکان (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠١)
٧٩. حَجَّةُ اللَّهِ (٤١: ج ٤، ص ٥٧٠؛ ٢٥: ج ٢، ص ٥٧٠؛ ٤٤: ج ٩٧، ص ٥٨٩؛ ٤٤: ج ٩٧، ص ٣٢١)
٨٠. حَجَّةُ اللَّهِ الْبَالِغَةِ: دلیل قاطع و کاملاً رسای خدا (٥١: ج ١٠، ص ٢٢٢؛ ٤٤: ج ٩٧، ص ٣٣٠)

٨١. حَجَّةُ [اللهِ] عَلَى بَرِّيَّتِهِ: دلیل خدا بر مخلوقاتش (٤٤: ج ٣٨، ص ١٠٠)
٨٢. حَجَّةُ اللهِ عَلَى عِبادِهِ (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٤٢)
٨٣. حَجَّةُ [اللهِ] عَلَى الْوَرَى (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠٧)
٨٤. حَجَّةُ اللهِ الْكُبْرَى: بزرگ ترین حجت خداوند (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٣٧)
٨٥. حَجَّةُ الْخِصَامِ: دلیل قاطع بر خصوصت کنندگان (٤٤: ج ٩٧، ص ٢٧٩؛ ٤٨: ص ٧٨)
٨٦. حُكْمُ اللهِ فِي أَوْضِيهِ: حکم خدا در زمینش (٤٤: ج ٩٧، ص ٤٠٩)
٨٧. خَلِيفُ الْهِرَابِ: ملازم محرب (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠١؛ ٩٩، ص ١٩١)
٨٨. خَاتَمُ الْحِصْنِي (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧٣؛ ٥: ص ٦٠٨)
٨٩. خازنُ عِلْمِ اللهِ: خزانه دار دانش خداوند (٤٤: ج ٣٩، ص ٣٣٥؛ ١٩: ص ٣٥؛ ٨٣: ص ٣٧)
٩٠. خَاصَّةُ اللهِ: برگزیده خدا (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٣٧)
٩١. خَاصَّةُ نَفْسِ الْمُسْتَجِيبِينِ: ویژه جان برگزیدگان (٤٤: ج ٩٧، ص ٤٠٩)
٩٢. خَالِصُ الْأَخْلَاءِ: پاک ترین دوستان صمیمی (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠١؛ ٣٧٣)
٩٣. خَالِصَةُ الرَّسُولِ: چکیده پیامبر (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧٥)
٩٤. خَالِصَةُ اللهِ (٢٥: ج ٢، ص ٥٨٩)
٩٥. خَامِسُ أَهْلِ الْعَبَادِ: پنجمین نفر «اهل عبا» (٤٤: ج ٣٣، ص ٢٤٧؛ ٩٧، ص ٣٠١؛ ٥: ص ٣٧؛ ٦٠٨)
٩٦. خَلِيقَةُ الرَّسُولِ (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٣١)
٩٧. خَلِيلُ اللهِ (٤٤: ج ٩٧، ص ٣١٧؛ ٣٩: ص ٤٨؛ ٢٩١: ص ٧٨؛ ٣٩: ص ٤٧٦؛ ٣٣: ص ٧٤٢)
٩٨. [خَلِيلٌ] فِي السَّمَاوَاتِ: کسی که اهل آسمان او را خلیل می نامند (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧٩)
٩٩. خَلِيلُ النُّبُوَّةِ: دوست پیامبری (٥١: ج ١٠، ص ٢٢٢)
١٠٠. خَيْرَةُ [الرَّسُولِ] مِنْ أُشْرَتِهِ: بهترین برگزیده های رسول از خاندانش (٣٩: ص ٦٨٥)
١٠١. ج ١٠، ص ٢٢٠؛ ٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧٢؛ ٥: ص ٤٩٣
١٠٢. خَيْرُ الْمُؤْمِنِينَ (٤٤: ج ٩٧، ص ٢٨٥)
١٠٣. خَيْرُ الْوَصَّيْنِ (٤١: ج ٣، ص ٤٨٤؛ ٢٥: ج ٢، ص ٥٧٢؛ الإختصاص، ص ٧٣)

١٠٣. الدَّوْحَةُ الْهَاشِمِيَّةُ: درخت شکوفان وتنومند خاندان هاشمی (٤٤: ج ٩٩، ص ٢١٢؛ ٧: ج ٤٤، ص ٣١)
١٠٤. دَيَّانُ الدِّينِ بِعَدْلِكَ: حاکم قیامت بر اساس عدل تو (خداوند) (٤٥: ج ٢، ص ٥٨٧؛ ٤٤: ج ٩٧، ص ٢٧١)
١٠٥. دَيَّانُ يَوْمِ الدِّينِ: حاکم روز قیامت (٤٤: ج ٩٧، ص ٢٨٥؛ ٣٣٦)
١٠٦. دِينُ اللَّهِ الْقَوِيمُ: دین راست و درست و پابرجای خدا (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٥٩؛ ٢٨: ج ١، ص ١٣)
١٠٧. الدَّاثِبُ عَنْ دِينِهِ: مدافعان سرسخت از دینش (دین خدا) (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٦٣)
١٠٨. ذُو الْقَرْبَاتِينِ (٤٤: ج ٢٦، ص ٤)
١٠٩. راغبًا فِيهَا وَعَدَ اللَّهُ: مشتاق و خواهان آنجه خدا و عده داده است. (٤٤: ج ٩٧، ص ٢٧٣؛ ٣٦١، ٣٢١، ٢٥: ج ٢، ص ٥٨٩؛ ٣٢: ج ٦، ص ٢٥)
١١٠. الرَّشِيدُ (٤٤: ج ٩٧، ص ٤؛ ٢٧٩، ص ٩٤)
١١١. الرُّقُقُ المَنْشُورُ: صحیفه گشوده (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠١؛ ٣٧: ص ٨٢)
١١٢. رُكْنُ الْأُولَىِاءِ: اساس دوستان خدا (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠٧؛ ٣٧٩)
١١٣. الزَّنَادُ الْقَادِحُ (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٣٠)
١١٤. زَرْجُ الْبَسُولِ: همسر زهرای بتول (٤٤: ج ٣٣، ص ٢٤٧؛ ٣٤: ج ٢٨٢، ص ٣٥؛ ٢٦٧، ص ٤٥؛ ٩٧، ص ٣٥)
١١٥. زَيْنُ الصَّدِيقِينَ: زینت راستی پیشگان (٤٤: ج ٩٧، ص ٤٠٩)
١١٦. زَيْنُ الْمُوحَدِينَ التَّجَبِيَّاءِ: زینت یکتاپرستان نجیب (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧٣؛ ٥: ص ٤٠٨)
١١٧. ساقِ السَّلَسَبِيلِ الرَّلَالِ: ساقی چشمہ بسی گوارا و پاک (٤٤: ج ٩٧، ص ٢٨٧)
١١٨. ساقِ الْمُؤْمِنِينَ بِالْكَأْسِ مِنْ حَوْضِ الرَّوْسُولِ الْمَكِينِ الْأَمِينِ (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠٥؛ ٣٠: ص ٣٠٥)
١١٩. سامِعُ السِّرِّ وَالتَّجَوِيُّ: شنونده راز و نیاز (٤٤: ج ٩٧، ص ٢٨٧؛ ٣٣٠)
١٢٠. سَبِيلُ اللَّهِ: راه آشکار خدا (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠٥؛ ٣١٩، ٣٠٥)
١٢١. سِدْرَةُ الْمُتَهَنِّئِ (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠٥؛ ٣٤٩)
١٢٢. السَّرَاجُ الْمُتَنَيرُ (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٣٦؛ ٣٧٧)

۱۲۳. سری الله (۴۴: ج ۹۷، ص ۳۰۷) (۳۰۷، ۳۴۳، ص ۹۷)
۱۲۴. سفیر الله (۴۴: ج ۹۷، ص ۳۷۷)
۱۲۵. سلیل الأطائب: چکیده پاکزادتران (۴۴: ج ۹۷، ص ۳۰۷)
۱۲۶. سلیل الأطهار و عناصر الأخیار: چکیده پاکان و خوبان (۴۴: ج ۹۷، ص ۳۰۶)
۱۲۷. سید السادات (۴۴: ج ۹۷، ص ۳۷۳)
۱۲۸. سید الشهداء (۴۴: ج ۹۷، ص ۳۷۳)
۱۲۹. سید الصدیقین: آفای راستی پیشگان (۴۴: ج ۳۸، ص ۱۱۱؛ ۵۷: ج ۹۷، ص ۳۰۲؛ ۲۸۵: ج ۶۰۵؛ ۲۲: ج ۲، ص ۶)
۱۳۰. سید المتقین الأخیار: آفای تقوا پیشگان نیک (۴۴: ج ۹۷، ص ۳۰۵)
۱۳۱. سید المسلمين (۴۱: ج ۱، ص ۴۴۲؛ ۳۲: ج ۶، ص ۵۶؛ ۴۴: ج ۹۷، ص ۳۷۲؛ ۳۱: ج ۹۷، ص ۳۴۵)
۱۳۲. سید المؤمنین والمؤمنات (۵۱: ج ۶، ص ۳۸۴؛ ۴۴: ج ۸۸، ص ۳۵۷)
۱۳۳. سید الوصیین (۴۱: ج ۳، ص ۴۰۱؛ ۳۲: ج ۶، ص ۱۹؛ ۴۴: ج ۹۷، ص ۳۰۱)
۱۳۴. سیف الله (۴۴: ج ۴۰، ص ۴۲؛ ۳۲: ج ۱۵۱، ص ۱۵۱؛ ۳۰: ج ۵۰۵، ص ۱۶۱)
۱۳۵. سیف الله المسؤول: شمشیر از نیام برون شده خدا (۴۴: ج ۹۷، ص ۳۰۵؛ ۲: ج ۳، ص ۱۱؛ ج ۲۸۷، ص ۶۷)
۱۳۶. سیف ذی الحکال (۵۱: ج ۱۰، ص ۲۲۲؛ ۴۴: ج ۹۷، ص ۳۳۰)
۱۳۷. سیف النبیو الرسول: (۴۴: ج ۹۷، ص ۳۰۷)
۱۳۸. شاهد [یوم الدین] (۴۴: ج ۹۷، ص ۹۹؛ ۳۳۰، ص ۹۹)
۱۳۹. شاهیداً على أمة الرَّسُول: گواه بر امّت فرستاده خدا (۴۴: ج ۹۷، ص ۳۰۷)
۱۴۰. الشاهد لِللهِ: گواه خدا (۴۴: ج ۹۷، ص ۴۱۰)
۱۴۱. شجرة النّقوى: درخت تنومند و سریلند پرهیزکاری (۵۱: ج ۱۰، ص ۲۲۲؛ ۴۴: ج ۹۷، ص ۲۸۷)
۱۴۲. شجرة طوبی (۴۴: ج ۹۷، ص ۳۰۵؛ ۳۰: ص ۲۲۱)
۱۴۳. شجرة النّبوية: درخت نبوی (۵۱: ص ۵۸؛ ۲۶: ص ۵۸)
۱۴۴. الشّهاب الثاقب: شهاب شکافنده (۴۴: ج ۹۷، ص ۳۰۷)

١٤٥. الشهيد (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٢١؛ ٤١: ج ٤، ص ٥٦٩؛ ٢٥: ج ٢، ص ٥٦٨)
١٤٦. صابر المُتَحَنِّنَ: شکیبای آزمودگان (٤٤: ج ٩٧، ص ٤٠٩)
١٤٧. صاحب الآيات الباهرات: صاحب نشانه‌های درخشان (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠٥)
١٤٨. صاحب الأئمَّات المذكورة: صاحب روزهای یادشده (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٦٤)
١٤٩. صاحب الحوض و السقاية (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٣١)
١٥٠. صاحب الدلائل و الآيات الباهرات و المعجزات القاهرات (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠٥)
١٥١. صاحب السوابق و المناقب و النجدة (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠٥)
١٥٢. صاحب الغروات (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠١)
١٥٣. صاحب الكرمة (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٤٩)
١٥٤. صاحب المعجزات (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧٣)
١٥٥. صاحب المقام المحمود (٥١: ج ١٤، ص ٢٠٩)
١٥٦. صاحب المواقف المشهورة (٤٧: ج ١، ص ١٣؛ ٤٤: ج ٩٧، ص ٣٦٤)
١٥٧. صاحب النهى و القضل و الطوائل و المكرمات و النوائل (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠٥)
١٥٨. الصادق (٤٤: ج ٩٧، ص ٣١٩)
١٥٩. صالح المؤمنين: شایسته ترین مؤمنان (٥١: ج ١٠، ص ٢٢٢؛ ٤٤: ج ٩٧، ص ٣٣٠؛ ج ١٢؛ ج ٣٣٠؛ ج ٤٢؛ ص ٤٩٠؛ ٥٧٠)
١٦٠. الصديق: راستی پیشه (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠٥)
١٦١. الصدیق الأکبر (٣٢: ج ٦، ص ١٩؛ ٤٤: ج ٢٩؛ ٣٨: ج ٣٨؛ ٣٧٧: ج ٣؛ ص ٨٠)
١٦٢. صراطُ الله المستقيم: راه راست خدا (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠٣)
١٦٣. صراطُ الله الواضح: راه روشن خدا (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٢٠)
١٦٤. الصراطُ الواضح (٥١: ج ١٠، ص ٤٤؛ ٤٢٢: ج ٢٨٧، ص ٩٧)
١٦٥. صفة الله (٤٤: ج ٩٧، ص ٢٧١؛ ٢٨٥، ٢٩٣، ٢٩٩؛ ٣: ص ٨٠)
١٦٦. صهر الرسول: داماد فرستاده خدا (٥٠: ص ٥٩؛ ١: ج ٣، ص ٩٠؛ ٨: ص ٢٦؛ ٣: ص ١٥٩)
١٦٧. ضر غام آجام: شیر بیشه‌ها (٤٤: ج ٢١، ص ١٨؛ ٤٥؛ ٣٦، ص ٤٢؛ ٢: ج ٣، ص ١٢٩، ٤؛ ٢٧٧)
- ص ١٠٩

۱۶۸. ضیاءُ الله: روشنایی خدا (۴۴: ج، ۹۷، ص ۳۴۷)
۱۶۹. طالبًاً ما عند الله: خواستار آنچه در نزد خدا است (۴۴: ج، ۹۷، ص ۲۷۳، ۳۳۸، ۳۲۱، ۲۷۳، ۳۷۷، ۳۳۸، ۳۲۱)
۱۷۰. الظاهر (۴۴: ج، ۹۷، ص ۲۷۳، ۳۰۵، ۲۹۹، ۳۹؛ ص ۲۸۱)
۱۷۱. طة (۴۴: ج، ۹۷، ص ۳۷۵)
۱۷۲. الطهر (۴۴: ج، ۹۷، ص ۲۷۳، ۳۰۵، ۳۱۹)
۱۷۳. العادلُ في الرعية: دادگر در میان مردم (۴۴: ج، ۹۷، ص ۳۳۱، ۳۶۴)
۱۷۴. عاقدُ عهْدِ الله (۴۴: ج، ۹۷، ص ۴۰۹)
۱۷۵. العالم المُبین (۴۴: ج، ۹۷، ص ۳۰۱)
۱۷۶. عبد الله (۴۴: ج، ۹۷، ص ۳۰۸، ۳۱۹، ۳۲۶)
۱۷۷. العَدَّةُ لِلمَعَادِ: توشهای برای رستاخیز (۴۴: ج، ۹۷، ص ۳۶۱)
۱۷۸. العدل: حقیقت عدل (۴۴: ج، ۹۷، ص ۳۴۷)
۱۷۹. عَرْوَةُ الله الْوَقِيق: دستاویز محاکم الاهی (۴۴: ج، ۴۰، ص ۵۷، ۹۷؛ ۳۲۳؛ ۲۴؛ ص ۱۷)
۱۸۰. عِصْمَةُ الْأُولَيَا: زمام دولستان خدا (۴۴: ج، ۹۷، ص ۳۷۳)
۱۸۱. عِصْمَةُ الدِّين (۴۴: ج، ۹۷، ص ۳۷۳)
۱۸۲. عِصْمَةُ الْمُؤْمِنِينَ (۴۴: ج، ۹۷، ص ۳۰۱)
۱۸۳. عظیماً عند الله: بزرگ در نزد خدا (۴۴: ج، ۲، ص ۵۹۲)
۱۸۴. العظیم المراس: بسیار نیرومند (۴۴: ج، ۹۷، ص ۳۰۵)
۱۸۵. العلم الزاهر: درخشان (۴۴: ج، ۹۷، ص ۳۷۳)
۱۸۶. علم اللّّق: پرچم پرهیزکاری (۴۴: ج، ۲، ص ۵۹۲)
۱۸۷. علم لِدِينِ الله: پرچمی برآفرانشته برای دین خدا (۴۴: ج، ۹۷، ص ۲۹۸)
۱۸۸. عَلَى الْكَافِرِينَ عَذَابًا صَبِيًّا وَغَلَظَةً وَغَيْظًا: برکافران عذابی و درشتی و تندی و خشم (۴۴: ج، ۹۷، ص ۳۲۸)
۱۸۹. عِمَادُ الْأَتْقِيَاء: ستون پرهیزکاران (۴۴: ج، ۹۷، ص ۳۷۳)
۱۹۰. عِمَادُ الْأَصْفِيَاء: ستون برگزیدگان (۴۴: ج، ۹۷، ص ۳۰۷)

١٩١. عَمُودُ الدِّين: ستون دین (٤١: ج ١، ص ٢٩٣، ٤: ٥٧٠، ص ٢٥؛ ٤٤: ٥٨٩، ص ٩٧)
١٩٢. مَنْ عِنْدَهُ أُمُّ الْكِتَابِ: کسی که «أم الكتاب» در نزد اوست (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠٢)
١٩٣. مَنْ عِنْدَهُ تَأوِيلُ الْمُحْكَمِ وَالْمُتَشَابِهِ: کسی که تأویل آیات محکم و متشابه در نزد اوست (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠٢)
١٩٤. عَيْبَةُ عِلْمِ اللَّهِ: رازگاه دانش خدا (٤٤: ج ٩٧، ص ٩٨؛ ٣٣٧، ص ٥؛ ٧١٢، ص ٣٩)
١٩٥. عَيْبَةُ عَيْبِ اللَّهِ: رازگاه غیب خدا (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٤٧؛ ٥: ص ٤٧٣)
١٩٦. عَيْنُ اللَّهِ النَّاطِرَةِ: چشم بینای خدا (٤٤: ج ٢٢، ص ١٩٨؛ ٣٧٥، ٣٠٥؛ ٥: ص ٦٠٨)
١٩٧. غَالِبٌ كُلُّ غَالِبٍ (٤٤: ج ٤١، ص ٧٢؛ ١٢: ج ٤٢، ص ٩١؛ ٣: ٩١، ص ٨١)
١٩٨. غِيَاثُ الْمُكْرَوِينَ: فریادرس گرفتاران (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧٥)
١٩٩. فَارِسُ الْمُؤْمِنِينَ (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠٥)
٢٠٠. الْفَارُوقُ الْأَعْظَمُ: بزرگ ترین جداکننده حق از باطل (٤٤: ج ٩٧، ص ٣١٧؛ ٣٧٧، ٣٢٨؛ ٦: ص ٧٣)
٢٠١. الْفَارُوقُ بِالْقِسْطِ: جداکننده حق از باطل به عدل (٤٤: ج ٩٧، ص ٤٠٩)
٢٠٢. فَارُوقٌ بَيْنَ الْحَقِّ وَالْبَاطِلِ (٤٤: ج ٣٢، ص ٢٦٤؛ الارشاد ١، ص ٣٥؛ ١: ج ١، ص ٢٤٥)
٢٠٣. الْفَارُوقُ الْمَبِينُ (٤٤: ج ٩٧، ص ٤١٠)
٢٠٤. فَاصِلُ الْحُكْمِ: یک طرفه کننده داوری (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧٣؛ ٥: ص ٦٠٨)
٢٠٥. فَائِرٌ بَعْظِيمٌ الْأَجْرِ (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٦٤)
٢٠٦. الْفَرْعُ الْكَرِيمُ (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٥، ٣٠٥)
٢٠٧. فَضْلُ الْخَطَابِ: فرجام داوری (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧٣)
٢٠٨. فُلُكُ التَّعْجَاجَةِ: کشتی نجات و رستگاری (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧٣؛ ٥: ص ٦٠٨)
٢٠٩. قاتِلُ خَيْرِ: کشنده خیر (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧٣؛ ٣٧٦)
٢١٠. قاتِلُ الْمُشْرِكِينَ: کشنده مشرکان (٤٤: ج ١، ص ٢٦٨؛ ٤٤: ٣٠٥؛ ٣: ج ٣٠، ص ٣٥؛ ٢: ج ٣٨؛ ٢٥٤)

۲۱۱. **القاسِمُ بِالسُّوَيْةِ**: تقسیم‌کننده بر اساس برابری (۴۴: ج، ۳۲، ص ۹۷؛ ۴۵، ص ۳۳۱) (۳۶۴، ۰، ۳۳)
۲۱۲. **قاصِمُ الْكَفَرَةِ**: شکننده کافران (۴۴: ج، ۹۷، ص ۲۸۷؛ ۷: ص ۴۸۵؛ ۳۳؛ ۴۸۵) (۳۹۹)
۲۱۳. **قَالَعُ الصَّخْرَةِ**: از بیخ برکننده سنگ بزرگ (۴۴: ج، ۹۷، ص ۳۰۱) (۳۷۵، ۰، ۳۰)
۲۱۴. **قَامِعُ الْكُفَّارِ**: سرکوب‌کننده کافران (۲: ج، ۳، ص ۲۸۳) (۲۸۳، ۰، ۳)
۲۱۵. **قَائِدُ الْغُرُّ الْمُحَجَّلِينَ**: پیشو و شرافتمدان روشن جبین (۴۱: ج، ۱، ص ۴۴۲؛ ۲۵: ج، ۲، ص ۶۰۸) (۴۰۵، ۶، ص ۵۶؛ ۵۱: ج، ۱۰، ص ۲۲)
۲۱۶. **قُدُّوَّةُ الصَّادِقِينَ**: مقتدای راستان (۴۴: ج، ۹۷، ص ۳۰۱) (۳۰۱)
۲۱۷. **قُدُّوَّةُ الصَّالِحِينَ** (۴۴: ج، ۹۷، ص ۳۰۷) (۳۰۷)
۲۱۸. **قُدُّوَّةُ الصَّدِّيقِينَ** (۴۴: ج، ۹۷، ص ۳۷۹) (۳۷۹)
۲۱۹. **قَسِيمُ الْجَنَّةِ وَالنَّارِ**: قسمت‌کننده بهشت و دوزخ (۴۱: ج، ۴، ص ۵۷۰؛ ۴۴: ج، ۹۷، ص ۳۷۵؛ ۱۹: ص ۴۰۶؛ ۴۲: ص ۴۴۰؛ ۳۶: ج، ۲، ص ۱۷)
۲۲۰. **كَاشِفُ الْكَوْبِ عَنْ وَجْهِ الرَّسُولِ**: برطرف‌کننده گرفتگی از چهره پیامبر (۴۴: ج، ۹۷، ص ۳۰۷، ۰، ۳۸۰؛ ۲: ج، ۲، ص ۲۳۷؛ ۳۵: ج، ۲، ص ۱۴؛ ۸۱) (۱۲۲)
۲۲۱. **كَالْجَبِيلِ لَا تَحْرَكَهُ الْعَوَاصِفُ**: همانند کوهی است که بادهای تند نیز آن را به حرکت در نیاورند (۲۵: ج، ۲، ص ۵۹۲؛ ۴۴: ج، ۹۷، ص ۳۲۱، ۰، ۳۲۸) (۱۹: ص ۲۴۱)
۲۲۲. **كَبِيرًا فِي الْأَرْضِ**: او که در زمین، بزرگ به شمار می‌آید (۲۵: ج، ۲، ص ۵۹۲؛ ۱۹: ص ۱۹)
۲۲۳. **الْكِتَابُ الْمَسْطُورُ**: کتاب نوشته شده (۴۴: ج، ۹۷، ص ۳۰۱) (۳۳۸، ۰، ۳۲۱)
۲۲۴. **الْكَزَارُ** (۲: ج، ۲، ص ۸۴؛ نهج الحق، ص ۳۲۵)
۲۲۵. **الْكَرِيمُ** (۴۴: ج، ۹۷، ص ۳۵۲) (۳۵۲)
۲۲۶. **كَلِمَةُ الرَّحْمَنِ**: بنده خدای بخششده (۴۴: ج، ۹۷، ص ۰، ۲۹۰، ۰، ۲۸۷) (۳۳۰)
۲۲۷. **كَنْفُ الْفُقَراءِ**: حامی تهیدستان (۴۴: ج، ۹۷، ص ۳۷۳)
۲۲۸. **الْكَوَكَبُ الدَّرِيِّ**: اخت درخسان (۴۴: ج، ۹۷، ص ۰، ۳۷۵) (۳۷۵، ۰، ۳۷۵)
۲۲۹. **كَهْفُ النَّجَاءِ**: پناهگاه نجات (۴۴: ج، ۹۷، ص ۴۰۹)
۲۳۰. **لِلْمُؤْمِنِينَ غَيْثًا حِصْبًا وَعِلْمًا**: برای مؤمنان باران رحمت و پر خیر و دانش است (۴۴: ج، ۹۷، ص ۳۷۷)

٢٣١. لَهُ طَوْبِيُّ وَ حُسْنَ مَآب (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧٣؛ ٥: ص ٦٠٨)
٢٣٢. لِيَثُ قَسْوَرَةُ (٤٤: ج ٢١، ص ١٨؛ دیوان علی، ص ٢١٦، ج ٢، ص ١٢٩)
٢٣٣. لِيَثُ الْمُوَحْدِينَ (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠٥)
٢٣٤. الْمَاضِيُّ عَلَى سُنَّةِ رَسُولِ اللَّهِ: درگذرنده بر آیین و روش پیامبر خدا (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧٢؛ ٥: ص ٤٩٣)
٢٣٥. مَأْمُورٌ بِالإِجَابَةِ (٤٤: ج ٩٩، ص ٩٩)
٢٣٦. الْمَبْعُوثُ إِلَى كَافَّةِ النَّاسِ: برانگیخته شده به سوی همه مردم (٤٤: ج ٩٧، ص ٢١٧)
٢٣٧. مُبْلَغٌ عَنِ النَّبِيِّ (١٣: ص ٤٣٢)
٢٣٨. مُبِيدُ الْكَتَائِبِ الشَّدِيدِ: نابودکننده لشکرهای قدرتمند (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠٥)
٢٣٩. مُبِينُ الْمُشَكِّلَاتِ: بیان کننده مشکلات (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧٣؛ ٥: ص ٦٠٨)
٢٤٠. الْمُتَصَدِّقُ بِالْخَاتَمِ فِي الْمُحَرَّابِ: صدقه دهنده انگشت‌تر در حال نماز (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧٣؛ ٥: ص ٣٧؛ ٦٠٨؛ ص ٨٠)
٢٤١. الْمُثِيرَةُ: ثمر بخش (٤٤: ج ٩٩، ص ٢١٢؛ ٧: ص ٣١)
٢٤٢. الْمَحَاجَةُ الْوَاضِحَةُ: راه پیدا (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٦٤)
٢٤٣. مُحَلِّلُ الطَّيِّبَاتِ (٢: ج ١، ص ١٥٢؛ ٤٤: ج ١٦، ص ١٠٣)
٢٤٤. خاطبَةُ جَبَرِيلُ بِإِمَرَةِ الْمُؤْمِنِينَ: کسی که جبرئیل او را بالقب امیرالمؤمنین مورد خطاب قرار داد (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠١)
٢٤٥. الْمَخْصُوصُ بِالْأَخْوَةِ: اختصاص یافته به برادری پیامبر (٥١: ج ١٠، ص ٢٢٢؛ ٤٤: ج ٩٧، ص ٢٨٧ و ٣٣٠)
٢٤٦. الْمَخْصُوصُ بِذِي الْفِقَارِ: اختصاص یافته به شمشیر ذوالفقار (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠١)
٢٤٧. الْمَخْصُوصُ بِسَيِّدَةِ النِّسَاءِ: اختصاص یافته به همسری بانوان (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠١)
٢٤٨. الْمَخْصُوصُ بِالظَّاهِرَةِ: اختصاص یافته به بانوی پاک (٤٤: ج ٩٧، ص ٥٣٥؛ ٥: ص ٦١)
٢٤٩. الْمَخْصُوصُ بِعِلْمِ التَّنْزِيلِ وَ حُكْمِ التَّأْوِيلِ وَ نَصِّ الرَّسُولِ: اختصاص یافته به دانش تنزیل و حکم تأویل و نص رسول (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٦٤)
٢٥٠. الْمَخْصُوصُ بِمِدْحَةِ اللَّهِ: اختصاص یافته به ستایش بس زیبای خدا (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧)

ص ٣٦٣

٢٥١. **المُخلص لطاعة الله**: بی آلایش برای اطاعت خدا (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٦٣)
٢٥٢. **المخلوق من طينة الرّسول**: آفریده شده از گل پیامبر (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٥)
٢٥٣. **دعائم الأوّلاد** (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٤٢)
٢٥٤. **المُدْمُر على الكُفَّار**: فروزیننده نابودی بر سر کافران (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧٥، ٣٠١؛ ٥: ص ٦١٠)
٢٥٥. **مرغم الفجرة** (٤٤: ج ٩١، ص ٢٨٧٤)؛ ٧٤: ٩٧، ص ٣٩٩؛ ٣٣: ٤٨٥؛ ٣٩: ص ٣٧٥
٢٥٦. **المرّوج في السماء**: ازدواج داده شده در آسمان (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧٥، ٣٠١؛ ٥: ص ٦١٠)
٢٥٧. **مُستنقذ الشيعة المخلصين**: نجات بخش شیعیان با اخلاص (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧٥؛ ٥: ص ٦٠٨)
٢٥٨. **مُستوَدِع علم الأوّلين و الآخرين**: جایگاه دانش پیشینیان و پسینیان (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧٥؛ ٥: ص ٦٠٨)
٢٥٩. **المُشَهُود** (٤١: ج ١، ص ٤٢٥؛ ١٢: ص ٧٥٨)
٢٦٠. **مِصَابُخُ الضِّيَاءِ**: چراغ روشنایی (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧٣؛ ٥: ص ٦٠٨)
٢٦١. **مِطَعْمُ الطَّعَامِ**: خوراننده غذا (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٦٤)
٢٦٢. **المُطَهَّر** (٢٥: ج ٢، ص ٥٨٩؛ ٤٤: ج ٩٧، ص ٣٩، ٣١٩، ٣٠٧، ٣٠٥؛ ٥: ص ٢٩٢)
٢٦٣. **المُطَهَّر مِنَ الْعَيْبِ، مِنَ الرَّيْبِ**: پاک از هر عیب، از هر شک و تردید (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٨٠)
٢٦٤. **مُظَهِّرُ الْبَرَاهِينَ**: نمایاننده برهانها (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠٤؛ ٥: ص ٦٠٨)
٢٦٥. **مُظَهِّرُ الْعَجَائِبِ**: مظهر شگفتیها (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧٣؛ ٥: ص ٦٠٨؛ ٣٩: ص ١٨٣)
٢٦٦. **مُظَهِّرُ الْمَاءِ الْمَعِينِ**: ظاهرکننده آب روان و گوارا (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧٥؛ ٥: ص ٦٠٨)
٢٦٧. **مَعِينُ حُكْمِ اللَّهِ وَسِرِّهِ**: کان حکم و راز خدا (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧٧)
٢٦٨. **مَغِينُ الْحِكْمَةِ** (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧٣؛ ٥: ص ٦٠٨)
٢٦٩. **الْمَعْصُومُ مِنَ الْخَلَلِ**: معصوم و دور از هر خللی (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠٧)
٢٧٠. **الْمَعْصُومُ مِنَ الزَّلَلِ**: پاک و معصوم از لغزشها (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠٧)
٢٧١. **الْمَنْطُومُ مِنَ الْخَلَلِ**: بریده شده و به دور مانده از خللها (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٨٠)

٢٧٢. مَقْلُبُ الْأَحْوَالِ: زیر و زیر کننده حالتها (٤٤: ج ٩٧، ص ٢٨٧ و ٣٣٠)
٢٧٣. مَقْيِمُ الْحُجَّةِ: برپا کننده دلیل قاطع (٤٤: ج ٢٧، ص ٣٨؛ ١٠: ج ٢١٦، ص ٥١ و ١٧؛ ج ٣٥: ص ٢١٠، ج ١، ص ٢٨٢)
٢٧٤. مَكْلُومُ الْفَتْيَةِ فِي كَهْفِهِمْ بِلْسَانِ الْأَنْبِيَاءِ: گفت و گو کننده با جوانان (اصحاب کهف) در غارشان (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠١)
٢٧٥. الْمَكِينُ الْأَمِينُ (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠٥)
٢٧٦. مَتْبِعُ الْقَلْبِ فِي الْفَلَّا: جوشاننده چشممه در بیابان بی آب و گیاه (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠٢)
٢٧٧. الْمُتَسْجِبُ (٣٢: ج ٦، ص ٩٢؛ ١٨: ج ٢، ص ٥٤٢)
٢٧٨. الْمُنْجِي مِنَ الْهَلْكَاتِ: نجات بخش از پرتوگاهها (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠٥)
٢٧٩. الْمُنْذِرُ (٤٤: ج ٩٧، ص ١٨٣؛ ٥: ص ٦٠٤)
٢٨٠. الْمَغَزَّةُ مِنَ الرَّئِبِ: متزه و پاک از بدگمانی (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠٧)
٢٨١. مَنْ شَرِقَتْ بِهِ مَكَّةُ وَ مِنْ: کسی که به واسطه او مکه و منی شرف و بزرگی یافت (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠١ و ٣٧٣ و ٥: ص ٦٠٨)
٢٨٢. مَنْ عِنْدَهُ عِلْمُ الْكِتَابِ: کسی که دانش کتاب در نزد او است (١٩: ص ٥٦٤؛ ج ٣٤: ١٩؛ ج ٢٧، ص ١٨٨ و ١٩٩؛ ٤٤: ج ٩٧، ص ٣٣٣ و ٥: ص ٦٠٨)
٢٨٣. الْمَنْعُوتُ فِي التَّوْرَاةِ وَ الْإِنْجِيلِ وَ الْقُرْآنِ: توصیف شده به نیکی در تورات و انجلیل و قرآن (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠١)
٢٨٤. مِنْهَاجُ الْتَّقِّيِّ: راه روشن پرهیزکاری (٤٤: ج ٩٧، ص ٤٠٩)
٢٨٥. مَوْضِعُ سِرِّ اللَّهِ: جایگاه راز خدا (٤٤: ج ٩٥، ص ٢٩٨؛ ٥: ص ٤٧٣)
٢٨٦. مَوْقِيًّا لِرَسُولِ اللَّهِ: سپرکننده خود برای حافظت از رسول خدا (١٠: ص ٤٢؛ ٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧٧)
٢٨٧. الْمَوْلُودُ فِي الْبَيْتِ ذِي الْأَسْتَارِ: زاده شده در خانه دارای پرده (کعبه) (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧٥؛ ٥: ص ٤١٠)
٢٨٨. الْمَوْلُودُ فِي الْكَعْبَةِ (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠١)
٢٨٩. مَوْلَى الْمُؤْمِنِينَ (٤٤: ج ٣٦، ص ٣٧؛ ٤٣٧، ص ٣٧؛ ٢٨: ج ١، ص ١٤٧؛ ١٧: ج ٢، ص ١٤٧؛ ٢: ج ٢٩٥)
٢٩٠. الْمُونِيقَةُ بِالإِمَامَةِ: شاداب به امامت (٧: ص ٣١)

٢٩١. المُهِيمَنُ (٢٥: ج ٢، ص ٥٨٧؛ ٣٣: ص ٥٨٧؛ ٤٤: ج ٩٧، ص ٣١٧ و ٣٢٣ و ٣٤٧ و ٣٥٩)
٢٩٢. مُهِيمَنُ القاضي الأعلى (٤٤: ج ٩٧، ص ٤١٠)
٢٩٣. ميزان الأعمال: ترازوی اعمال (٥١: ج ١٠، ص ٢٢٢؛ ٤٤: ج ٩٧، ص ٢٨٧ و ٢٩٠ و ٣٣٠)
٢٩٤. ميزان يوم الحساب: ترازوی روز قیامت (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧٣؛ ٥: ص ٦٠٨)
٢٩٥. الناصح: خیر خواه (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٣٠)
٢٩٦. ناصر الدين (١٤: ص ١٩١؛ ٤٤: ج ٣٥، ص ١٢)
٢٩٧. ناصر رسول الله: یاور فرستاده خدا (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٢٧)
٢٩٨. الناطق بالصواب: گویا به درستی (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧٣؛ ٥: ص ٦٠٨)
٢٩٩. النبأ العظيم: خبر بس بزرگ (٤١: ج ١، ص ٢٠٧؛ ٢٠٢: ج ٣، ص ١٤٥؛ ٤٢: ج ٥٣٣)
٣٠٠. النجم اللام: ستاره درخشان (٥١: ج ١٠، ص ٢٢٢؛ ٤٤: ج ٩٧، ص ٢٨٧ و ٣٣٠، ص ٩٩)
٣٠١. نفس رسول الله (٤٤: ج ٣١، ص ٤٣٩؛ ١٧: ج ٢، ص ٢١٢؛ ٢: ج ٢، ص ٥٧٦)
٣٠٢. نعمة الله على الأبرار: نعمت خدا بر نیکان (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠٥)
٣٠٣. نفس النبي (٥: ص ٤٦٦؛ ١٣: ص ٤٣٤؛ ٥٢: ص ٧٠)
٣٠٤. نعمة الله (٤٤: ج ٩، ص ١٥٠؛ ٣٢: ص ٢٩٠، ٥٣؛ ٢٣٠: ص ٥٥، ص ٣٠٤؛ ٩: ص ٣٠٣؛ ٨: ص ٢٠٣)
٣٠٥. النق: بسیار پاک (٤٤: ج ٩٧، ص ٢٣٧ و ٣٠٩؛ ٩٨: ص ٢٣٧ و ٢٩٦ و ٣٢٠)
٣٠٦. نور الله (٤٤: ج ٣٨، ص ٩٠، ٩٧؛ ٣٣٦ و ٣٧٥٤: ص ١٨٥٤؛ ١٩: ص ١١)
٣٠٧. نور الله الأنور: نور درخشان تر خدا (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧٥؛ ٥: ص ٦١٠)
٣٠٨. نور الله التام (٤٤: ج ٩٧، ص ٢٧٩؛ ١٧: ص ٤٤١؛ ٢: ج ٢، ص ٤٤١؛ ٤: ص ٩٤)
٣٠٩. نور الأنوار (٤٤: ج ٩٧، ص ٢٠٥ و ٣٤٧ و ٣٧٥؛ ٥: ص ٤٦٣ و ٤٦١؛ ٣: ص ٧٥٦)
٣١٠. النور الثاني (٤٤: ج ٩١، ص ٣١١)
٣١١. وارث الأنبياء (٣٩: ص ٢٨٦؛ ١٦: ص ٥٦، ص ٣٢؛ ج ٦، ص ٥٩)
٣١٢. وارث علم الأولين والآخرين (٣٢: ج ٦، ص ٢٥؛ ٢٥: ص ٢٥؛ ١٩: ص ٢٥؛ ٣٠: ص ٢٥؛ ٣٣: ص ١٥٥)
٣١٣. وارث علم النبيين (٢٥: ج ٢، ص ٦٠٠؛ ٥١: ج ١٠، ص ٢٢٢؛ ٢٢: ج ٢، ص ١٢١)
٣١٤. والد الأئمة الأبرار (٤٤: ج ٥٥، ص ٣٠٥ و ٣٧٥؛ ٥: ص ٦١٠؛ ٩: ص ٣٤٥)

٣١٥. وَجْهُ اللَّهِ الَّذِي يُؤْوِلُ إِلَيْهِ (٤١: ج ١، ص ١٤٣؛ ٢٥: ج ٢، ص ٥٨٩؛ ٣٩: ص ٢٩٢)
٣١٦. وَجْهُ اللَّهِ (٤٤: ج ٣٦، ص ١٥١؛ ١٢: ص ٤١٧)
٣١٧. وزیر الرَّسُول: وزیر فرستاده خدا، بر دارنده سنگینی امر پیامبر (٥٣: ص ٩٠٩)
٣١٨. وَصَيْرُ رَسُولِ اللَّهِ: جانشین فرستاده خدا (٤١: ج ١، ص ٣٢؛ ٨٨: ج ٤، ص ١٩؛ ١٧: ج ٢، ص ٣٦٥)
٣١٩. الْوَصِيُّ الْوَفِيُّ: جانشین باوفا (٤٤: ج ٩٥، ص ٣١٩؛ ٥: ص ٣٩؛ ٤٩٢: ص ٢٦١)
٣٢٠. الْوَفِيُّ (٤٤: ج ٤٨، ص ١١)
٣٢١. وَلِيُّ اللَّهِ (٤١: ج ١، ص ٢٨٩؛ ٢٥: ج ٢، ص ٥٨٦؛ ٣٢: ج ٤، ص ٨٦)
٣٢٢. وَلِيُّ رَبِّ الْعَالَمَيْنَ (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٥٩)
٣٢٣. وَلِيُّ رَسُولِ اللَّهِ (١: ج ١٧، ص ١٩١)
٣٢٤. وَلِيُّ عِصْمَةِ الدِّينِ: سرپرست زمام دین (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٧٣)
٣٢٥. الْهَادِيُّ إِلَى الرَّشَادِ: راهنما به صواب کاری (٤٤: ج ٤٠، ص ٣٧؛ ٢٨١: ص ١٧٢)
٣٢٦. هادیاً لِّأَمَّةٍ: راهنمایی برای امتش (٤٤: ج ٩٧، ص ٣٠٧ و ٣٨٠)
٣٢٧. هُدَىٰ مِنَ الظَّلَالِ: وسیله هدایت از گمراهی (٤٤: ج ٩٩، ص ١٠٦؛ ٥: ص ٢٩٦)
٣٢٨. یس (٥: ص ٤٤؛ ٦٠٩: ج ٩٧، ص ٣٧٥)
٣٢٩. يَعْسُوبُ الدِّينِ وَالإِيمَانِ: بزرگ رئیس دین و ایمان (٤٤: ج ٩٧، ص ٢٨٧؛ ٣٣٠، ٢٨٧)
٣٣٠. يَعْسُوبُ الْمُؤْمِنِينَ (٢٨: ج ١، ص ١٤٣؛ الإرشاد ١، ص ٣١؛ ٥: ص ٤٦٦)

منابع:

١. ابن‌ابی‌الحدید، عبد‌الحکیم. *شرح نهج‌البلاغه*. قم: کتابخانه آیت‌الله مرعشی، ۱۴۰۴ ق.
٢. ابن‌شهرآشوب مازندرانی، محمدبن‌علی. *مناقب آل‌ابی‌طالب*. قم: علامه، ۱۳۷۹ ق.
٣. ابن‌طاووس، احمدبن‌موسى. *بناء المقالة الفاطمية*. قم: آل‌البیت، ۱۴۱۱ ق.
٤. ابن‌طاووس، عبد‌الکریم. *فرحة الغری*. قم: رضی.
٥. ابن‌طاووس، علی‌بن‌موسى. *اقبال‌الاعمال*. تهران: دارالکتب الاسلامیه، چاپ دوم. ۱۳۶۷
٦. —. *التحصین*. قم: دارالکتب، ۱۴۱۳ ق.
٧. —. *جمال‌الاسبوع*. قم: رضی.
٨. —. *نرج‌المهموم*. قم: دارالذخائر.

٩. —. **مهج الدعوات**. قم: دارالذخائر، ١٤١١ ق.
١٠. ابن قولويه قمي، جعفر بن محمد. **كامل الزيارات**. نجف: مرتضوى، ١٣٥٦.
١١. اربلي، على بن عيسى بن ابي الفتح. **كشف الغمة**. تبريز: مكتبة بنى هاشمى، ١٣٨١ ق.
١٢. حسيني استرابادى، سيد شرف الدين على. **تأويل الآيات**. قم: اسلامى (وابسته به جامعة مدرسين)، ١٤٠٩ ق.
١٣. حللى، حسن بن يوسف بن مطهر. **الفين**. قم: دارالهجرة، چاپ دوم ١٤٠٩ ق.
١٤. حللى، —. **كشف اليقين**. تهران: مؤسسه چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامى، ١٤١١ ق.
١٥. حوزى، عبد على بن جمعه. **نور الثقلين**. قم: اسماعيليان، چاپ چهارم ١٤١٢ ق.
١٦. خراز قمي، على بن محمد بن على. **كتایف الاثر**. قم: اسماعيليان، چاپ چهارم ١٤١٢ ق.
١٧. ديلمى، حسن بن ابى الحسن. **ارشاد القلوب**. شريف رضى، ١٤١٢ ق.
١٨. راوندى، قطب الدين سعيد بن هبة الله. **الخرائج و الجرائح**. قم: مؤسسه امام مهدى علیہ السلام، ١٤٠٩ ق.
١٩. صدوق، محمد بن على بن حسين بن بابويه قمي. امالى. **كتابخانه اسلامىه**، چاپ چهارم ١٣٦٢.
٢٠. —. **توحيد**. قم: جامعة مدرسين حوزه علميه، چاپ دوم ١٣٩٨ ق.
٢١. —. **خصال**. قم: جامعة مدرسين حوزه علميه، چاپ دوم ١٤٠٣ ق.
٢٢. —. **حيون اخبار الرضا علیہ السلام**. جهان، ١٣٧٨ ق.
٢٣. —. **كمال الدين**. قم: دارالكتب الاسلاميه، چاپ دوم ١٣٩٥ ق.
٢٤. —. **معانى الاخبار**. قم: اسلامى (وابسته به جامعة مدرسين)، ١٣٦١.
٢٥. —. **من لا يحضره الفقيه**. قم: اسلامى (وابسته به جامعة مدرسين)، چاپ سوم ١٤١٣ ق.
٢٦. صفار، محمد بن حسن بن فروخ. **بعض ائمه الدرجات**. قم: كتابخانه آيت الله مرعشى، چاپ دوم ١٤٠٤ ق.
٢٧. طبرسى، ابو على فضل بن حسن. **اعلام الورى**. تهران: دارالكتب الاسلاميه.
٢٨. طبرسى، ابو منصور احمد بن على بن ابى طالب. **احتجاج**. مشهد: مرتضوى، ١٤٠٣ ق.
٢٩. طبرسى، ابو نصر حسن بن فضل. **مكارم الاخلاق**. قم: شريف رضى، چاپ چهارم ١٤١٢ ق.
٣٠. طبرى، عماد الدين. **بشاره المصطفى**. نجف: كتابخانه حيدريه، چاپ دوم ١٣٨٣ ق.
٣١. طوسى، محمد بن حسن. امالى. قم: دارالثقافة، ١٤١٤ ق.

- .٣٢. — . تهذیب الاحکام. تهران: دارالکتب الاسلامیه، چاپ چهارم ۱۳۶۵ ق.
- .٣٣. — . مصباح المتهجد. بیروت: فقه الشیعه، ۱۴۱۱ ق.
- .٣٤. عاملی، محمدبن حسن حرز. وسائل الشیعه. قم: آل البيت، ۱۴۰۹ ق.
- .٣٥. عاملی نباطی، زین الدین. الصراط المستقیم. کتابخانه حیدریه، ۱۳۸۴ ق.
- .٣٦. عیاشی، محمدبن مسعود. التفسیر. تهران: چاپخانه علمیه، ۱۳۸۰ ق.
- .٣٧. قمی، شاذان بن جبرائيل. الفضائل. قم: رضی، چاپ دوم ۱۳۶۳ ق.
- .٣٨. کراجکی، محمدبن علی. کنز الفوائد. قم: دارالذخائر، ۱۴۱۰ ق.
- .٣٩. کفعی، ابراهیمبن علی. البلد الامین. چاپ سنگی.
- .٤٠. — . مصباح. قم: رضی (Zahdi)، چاپ دوم ۱۴۰۵ ق.
- .٤١. کلینی، محمدبن یعقوب. کافی. تهران: دارالکتب الاسلامیه، چاپ چهارم ۱۳۶۵ ق.
- .٤٢. کوفی، فرات بن ابراهیم. التفسیر. تهران: مؤسسه چاپ و نشر وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ۱۴۱۰ ق.
- .٤٣. کیدری، قطب الدین. دیوان علی طیللا. قم: پیام اسلام، چاپ دوم ۱۳۶۹ ق.
- .٤٤. مجلسی، محمدباقر. بحار الانوار. بیروت: مؤسسه الوفاء، ۱۴۰۴ ق.
- .٤٥. مفید، محمدبن محمدبن نعمان. اختصاص. قم: کنگره جهانی هزاره شیخ مفید، ۱۴۱۳ ق.
- .٤٦. — . ارشاد. قم: کنگره جهانی هزاره شیخ مفید، ۱۴۱۳ ق.
- .٤٧. — . النص علی طیللا. قم: کنگره جهانی هزاره شیخ مفید، ۱۴۱۳ ق.
- .٤٨. — . کتاب المزار. قم: کنگره جهانی هزاره شیخ مفید، ۱۴۱۳ ق.
- .٤٩. — . مقنعه. کنگره جهانی هزاره شیخ مفید، ۱۴۱۳ ق.
- .٥٠. منقری، نصرین مزاحم. وقعة صفين. قم: کتابخانه آیت الله مرعشی، چاپ دوم ۱۴۰۳ ق.
- .٥١. نوری، حاج میرزا حسین. مستدرک الوسائل. قم: آل البيت، ۱۴۰۸ ق.
- .٥٢. نیلی نجفی، علی بن عبدالکریم. منتخب الانوار. قم: چاپخانه خیام، ۱۴۰۱ ق.
- .٥٣. هلالی، سلیمان بن قیس. کتاب سلیمان. قم: الهادی، ۱۴۱۵ ق.